

Důvody :

Zmateční stížnost obžalovaného, pokud se opírá o důvod zmatku čís. 9 a) šu 281 tr. ř. a uplatňuje, že skutková podstata zločinu veřejného násilí dle § 81 tr. zák. a přestupku proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. zák. proto není dána, poněvadž členové obecní hospodářské rady nejsou osobami, míněnými v § 68 tr. zák., jest odůvodněna. Podle § 1 zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 1 sb. z. a n., vyhlášují se zákony a nařízení platně ve »Sbírce zákonů a nařízení státu Československého«. To platí zejména také o nařízení ministerstva pro zásobování lidu o zřízení okresních a hospodářských rad, třebaže bylo schváleno v ministerské radě, poněvadž obsahuje obecně závazná pravidla právní. Měla tudíž instrukce ta býti uveřejněna ve sbírce zákonů a nařízení, a, nestalo-li se tak, nemá vůči třetím osobám té závaznosti, že by příslušel osobám, o ni se opírajícím, charakter osob, jmenovaných v § 68 tr. zák. Než, nehledíc k tomu, bylo by lze povahu státních úřadů hospodářským radám přiznati jen tehdy, kdyby, byvše nadány na venek jakousi mocí rozhodovací a výkonnou, ustanoveny byly k tomu, by v oboru působnosti, věcně a místně vymezené, plnily úkoly státní správy. Že tomu tak není, plyne zřejmě z nařízení samého, jakož i z návodu k činnosti obecních hospodářských rad. Dle nich přísluší jim pouze kontrolní činnosti ve všech oborech výživy, hospodaření životními potřebami, při rekvisicích a t. d., naproti to mu výkonná moc jim propůjčena není. Zjistí-li při své kontrolní činnosti nějakou nesprávnost, učiní dle povahy věci návrh buď obecní správě, nebo četnické stanici, neb okresnímu hejtmanství, po případě zemským hospodářským úřadům, nebo ministerstvu (pro zásobování lidu), jakým způsobem jest zakročiti, neb učiní trestní nebo jiné oznámení. Trestní nebo výkonné řízení provedou příslušné úřady svými orgány, k tomu příslušnými. Zejména nesmějí obecní hospodářské rady při provádění kontrolní činnosti zabavovati zboží o své újmě, nýbrž musí v každém takovém případě vyžádati si součinnosti příslušných úředních orgánů; nesmějí bez svolení úředních orgánů rozprodati zabavené zboží, určovati za ně ceny, náhradu a pod. Právě z toho, že se přesně rozeznává mezi obecními hospodářskými radami a příslušnými úřady, po případě příslušnými úředními orgány, jasně vysvítá, že nelze je pokládati za úřady státní. Nejsouť obecní rady hospodářské v podstatě ničím jiným, než sbory osob soukromých, jimž úředně propůjčeno bylo právo, pozorovati, zda předpisy o zásobování lidu, o potírání poválečné lichvy atd., jsou zachovávány, za kterýmžto účelem mohou a mají upozorňovati povolané veřejné orgány na nepřístojnosti jakéhokoliv druhu. Jsou-li však hospodářské rady, jak právě doveděno, pouze sbory osob soukromých, nepřisluší jich členům povaha osob, jmenovaných v § 68 tr. zák., a bylo proto pro nedostatek tohoto pojmového znaku jak zločinu veřejného násilí dle § 81 tr. zák., tak i přestupku § 312 tr. zák., zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti.

Čís. 803.

Pokud nouze, chrožující pachatele a jeho rodinu, činí beztrestným předražování.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1922, Kr II 281/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zna-
teční stížnost státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při
krajském soudě v Jihlavě ze dne 4. ledna 1921, jímž byl obžalovaný podle
§ 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin dle čís. 4 §u 11 zákona
ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a pro přestupek dle odstavce
prvého § 7 téhož zákona — mimo jiné z těchto

důvodů:

Ani zmatek, uplatňovaný s hlediska § 281 čís. 9 a) tr. ř., že totiž obža-
lovaný nalézal se jen v nouzi, snad tísnivé, nikoliv však v takové situaci,
že záchrana jeho a jeho rodiny byla odvislou jen od spáchání trestného
činu, a že tento byl posledním prostředkem spasným, není odůvodněn.
Nouzí ve smyslu § 2 lit. g) tr. zák. rozumí theorie i praxe případ kolise
povinností nebo zájmů, v němž někdo sebe neb jiného z těžkého a bez-
prostředního nebezpečí jedině tím může zachrániti, že spáchá čin trestný,
při čemž hodnota statku vydaného v nebezpečí značně převyšuje statek
obětovaný (viz Lammasch, Grundriss des Strafrechtes, III. vydání, str. 43
a Stoss, Lehrbuch des österreichischen Strafrechtes, II. vydání, str. 152
a násl., rozhodnutí z 19. února 1921 Kr I 601/20). Lichevní soud zjistil
v tomto směru, že obžalovaný vrátil se v únoru 1920 z vojenské služby,
že neměl žádného majetku, žádné státní podpory, že nemalezl zaměstnání
ani ve svém oboru ani jakékoliv jiné, ač je hledal, že ucházel se o jakou-
koliv práci, této však nenalezl, že se měl starati o manželku a tři děti
ve věku 2, 6 a 8 let, že manželka vzhledem na útlý věk posledního děcka
rovněž žádného zaměstnání neměla a žádnému zaměstnání věnovati se
nemohla, že vyčerpav všechny své úspory, i úspory své manželky a že
takto nalézal se v bídě, již nezavinil. Když tedy obžalovaný za těchto po-
měrů, vyčerpav všechny prostředky, vedoucí k uhájení existence jeho
i jeho rodiny, nemaje docela žádného majetku a nacházeje se takto v ta-
kové nouzi, jež těžce doléhala naň a jeho rodinu, ohrožovala ho i ji, volil
poměrně nejméně zavržitelné prohrěšení proti trestním předpisům, pak
právem uznal nalézací soud na neodolatelné donucení, neboť pro něho
jediným východiskem z tísně bylo spáchání zapovězeného činu, poměrně
nejmírnějšího a nejméně zavržitelného.

Čís. 804.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

**Pletichy podloutným obchodem moučnými výrobky státem zabave-
nými a předražování požadováním přemrštěné ceny za ně.**

(Rozh. ze dne 20. dubna 1922, Kr II 596/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zna-
teční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při
krajském soudě v Uherském Hradišti ze dne 6. května 1921, jímž byli
obžalovaní Josef S., Marie K-ová a Marie G-ová podle § 259 čís. 3 tr. ř.
sproštěni z obžaloby pro přečin řetězového obchodu dle § 11 čís. 4 zákona
ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a pro přestupek předražování dle